

การมอบอำนาจให้กระทำการแทน

โดย นางสาวปัทรินทร์ นิระพล นิตกรปฏิบัติการ

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

มาตรา 797 อันว่าสัญญาตัวแทนนั้น คือสัญญาซึ่งให้บุคคลคนหนึ่ง เรียกว่าตัวแทน มีอำนาจทำการแทนบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าตัวการ และตกลงจะทำการดั่งนั้น

อันความเป็นตัวแทนนั้นจะเป็นโดยตั้งแต่งแสดงออกชัดหรือโดยปริยายก็ย่อมได้

มาตรา 798 กิจการอันใดท่านบังคับไว้โดยกฎหมายว่าต้องทำเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้นก็ ต้องทำเป็นหนังสือด้วย

กิจการอันใดท่านบังคับไว้ว่าต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือ การตั้งตัวแทนเพื่อกิจการอันนั้นก็ต้องมีหลักฐานเป็นหนังสือด้วย

มาตรา 808 ตัวแทนต้องทำการด้วยตนเอง เว้นแต่จะมีอำนาจใช้ตัวแทนช่วงทำการได้

มาตรา 820 ตัวการย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการทั้งหลายอันตัวแทนหรือตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน

มาตรา 823 ถ้าตัวแทนกระทำการอันใดอันหนึ่งโดยปราศจากอำนาจก็ดี หรือทำนอกทำเหนือขอบอำนาจก็ดี ท่านว่าย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะให้สัตยาบันแก่การนั้น

ถ้าตัวการไม่ให้สัตยาบัน ท่านว่าตัวแทนย่อมต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกโดยลำพังตนเอง เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าบุคคลภายนอกนั้นได้รู้ถือว่าตนทำการโดยปราศจากอำนาจ หรือทำนอกเหนือขอบอำนาจ

บัญชีอัตราอากรแสตมป์ ตามประมวลรัษฎากร

7. ใบมอบอำนาจ คือ ใบตั้งตัวแทนซึ่งมิได้กระทำในรูปลักษณะตราสารสัญญา รวมทั้งใบตั้งอนุญาตตุลาการ

(ก) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคน การทำการครั้งเดียว 10 บาท

(ข) มอบอำนาจให้บุคคลคนเดียวหรือหลายคนร่วมทำการมากกว่าครั้งเดียว 30 บาท

(ค) มอบอำนาจให้ทำการมากกว่าครั้งเดียว โดยให้บุคคลหลายคนต่างคนต่างกระทำกิจการแยกกันได้ คิดตามรายตัวบุคคลที่รับมอบคนละ 30 บาท

การมอบอำนาจให้กระทำการแทน

การมอบอำนาจให้กระทำการเป็นสัญญา ในลักษณะตัวการตัวแทนรูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีการแต่งตั้งโดยชัดแจ้ง ซึ่งการมอบอำนาจนั้น จะทำเป็นหนังสือมอบอำนาจหรือไม่ก็ได้ แต่หากกิจการใดที่ต้องทำเป็นหนังสือหรือมีหลักฐานเป็นหนังสือ การมอบอำนาจเพื่อกิจการนั้นก็ต้องทำเป็นหนังสือเช่นเดียวกัน อาทิ การลงนามในสัญญาที่กฎหมายกำหนดแบบว่าต้องทำเป็นหนังสือหากไม่ทำเป็นหนังสือจะเป็นโมฆะ ซึ่งการมอบอำนาจ คือ การที่บุคคลหนึ่ง (ไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล) เรียกว่า ตัวการ มอบให้บุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่า

ตัวแทน ให้มีอำนาจทำการแทนโดยทั่วไป หรือการกระทำในเฉพาะเรื่องนั้นๆ โดยมีผลทาง กฎหมายเสมือนว่า ตัวการทำด้วยตนเอง ซึ่งหนังสือมอบอำนาจจะต้องระบุชื่อความที่ละเอียดและชัดเจนว่า ใครมอบอำนาจให้ใคร ผู้มอบอำนาจอาจจะ มอบให้บุคคลคนหนึ่งหรือหลายคน ให้ร่วมกันหรือให้ผู้รับมอบอำนาจหลายคนนั้นต่างคน ต่างมีอำนาจ ในหนังสือฉบับเดียวกันก็ได้ มอบอำนาจทำการใด กับใครบ้าง ซึ่งอาจจะทำการเพียงอย่าง เดียวจนเสร็จการ หรือ การทำการหลายอย่างก็ได้ ซึ่งหนังสือมอบอำนาจนั้น ควรระบุกิจการที่มอบอำนาจให้ การทำการ เป็นข้อๆ ให้ครอบคลุมทุกขั้นตอน ระยะเวลา และต้องมีการลงลายมือชื่อให้ครบถ้วน ทั้งผู้มอบ อำนาจ ผู้รับมอบอำนาจ และพยานอีกสองคน มิเช่นนั้นแล้วจะทำให้เป็นการมอบอำนาจที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนั้นยังต้องติดอากรแสตมป์ลงในหนังสือมอบอำนาจ ตามลักษณะของการมอบอำนาจ บัญชีอัตราอากร แสตมป์ ตามประมวลรัษฎากรด้วย ซึ่งผู้รับมอบอำนาจ อาจจะมอบอำนาจช่วงอีกทอดก็ได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา 808 ที่บัญญัติว่า ตัวแทนต้องทำการด้วยตนเอง เว้นแต่จะมีอำนาจใช้ตัวแทนช่วงทำการได้ ดังนั้น หากไม่มีการ ตกลงกันไว้เป็นอย่างอื่น ผู้รับมอบอำนาจ สามารถมอบอำนาจช่วงได้

เมื่อมีการทำหนังสือมอบอำนาจถูกต้องตามกฎหมายแล้ว ผลคือ การกระทำใดๆ ที่ตัวแทนหรือ ตัวแทนช่วงได้ทำไปภายในขอบอำนาจแห่งฐานตัวแทน นั้น ตัวการย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกใน กิจการทั้งหลายเหล่านั้น แต่หากการกระทำนอกเหนือขอบเขตอำนาจ ย่อมไม่ผูกพันตัวการ เว้นแต่ตัวการจะ ให้สัตยาบันแก่การนั้น

Q&A

กรณีคู่สัญญาที่เป็นบริษัทเอกชน ได้มีการมอบอำนาจให้บุคคลมีอำนาจ ในการลงนามสัญญา ในทางปฏิบัติต้องตรวจสอบรายการใดบ้าง

คำตอบ ในทางปฏิบัติบริษัทเอกชนที่เป็นคู่สัญญากับมหาวิทยาลัยนั้น โดยส่วนมากจะมีหนังสือมอบอำนาจให้ ตัวแทนของตน มีอำนาจทำการต่างๆ กับมหาวิทยาลัย โดยเฉพาะการมอบอำนาจให้ลงนามในสัญญา ซึ่ง มหาวิทยาลัยจะต้องตรวจสอบการมอบอำนาจดังกล่าวให้ถูกต้องครบถ้วนก่อนลงนามในสัญญา ดังนี้

1. ผู้มอบอำนาจ เมื่อเป็นบริษัทเอกชน จะต้องตรวจสอบกับหนังสือรับรองบริษัทของกรมธุรกิจ การค้า ว่าผู้มอบอำนาจเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัทหรือไม่ การทำการอย่างใดจึงจะมีอำนาจ ผูกพันบริษัทตามที่ปรากฏในหนังสือรับรองบริษัท เช่น ต้องลงลายมือชื่อ 2 คน หรือ ต้องประทับตราสำคัญ ของบริษัท เป็นต้น

2. กิจการที่ระบุไว้ในหนังสือมอบอำนาจ ต้องระบุไว้โดยชัดแจ้ง ถึงกิจการที่มอบอำนาจ เช่น มอบให้ ลงนามในสัญญาก็ควรมีข้อความ ว่า ลงนามในสัญญา เป็นต้น และต้องตรวจสอบเกี่ยวกับระยะเวลาในการ มอบอำนาจด้วย ว่ามีระยะเวลาสิ้นสุดหรือไม่

3. หากมีหนังสือมอบอำนาจช่วง ต้องตรวจสอบว่า การมอบอำนาจขาดสาย ขาดช่วงหรือไม่ หากการมอบอำนาจไม่ขาดสาย กล่าวคือ หนังสือมอบอำนาจฉบับแรกชอบด้วยกฎหมาย ผู้มอบอำนาจช่วงเป็นผู้มีอำนาจก็เป็นหนังสือมอบอำนาจที่ชอบด้วยกฎหมาย

4. ตรวจสอบการติดอากรแสตมป์ให้เป็นที่กำหนดไว้ในประมวลรัษฎากร รวมทั้งสำเนาบัตรประชาชนของผู้มอบอำนาจและรับมอบอำนาจด้วย